

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України
«Про зайнятість населення» щодо застосування праці іноземців
та осіб без громадянства в Україні
(реєстр. № 7529 від 25 січня 2018 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 18 квітня 2018 року (протокол № 69) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про зайнятість населення» щодо застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні (реєстр. № 7529 від 25 січня 2018 року), поданий народним депутатом України Дроздиком О.В. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою врегулювання питань, що виникають між роботодавцем, іноземним працівником та державною службою зайнятості.

Для досягнення мети автор пропонує внести зміни та доповнення до Закону України «Про зайнятість населення» щодо удосконалення діючого механізму видачі, продовження дії, скасування та втрати дозволів на застосування праці іноземців та осіб без громадянства; визначення розміру заробітної плати іноземних працівників при продовженні дії дозволу, переліку документів, що подаються для отримання дозволу на застосування праці відряджених іноземних праці; а також визначення порядку та строків оскарження рішень регіональних центрів зайнятості.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

Основним Законом України (статті 1, 3, частина друга статті 6) визначено, що Україна є демократичною, правовою, соціальною державою, в якій людина, її життя і здоров'я, честь і гідність визнаються найвищою соціальною цінністю; права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави; органи законодавчої, виконавчої та судової

влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

В Україні визнається і діє принцип верховенства права, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України (частини перша, друга статті 8, частина перша статті 9 Основного Закону України).

Конституційним Судом України у Рішенні від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 встановлено, що верховенство права - це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у законі, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо (абзац другий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини).

Крім того, у Рішенні від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005 Конституційний Суд України зауважив, що складовими принципу верховенства права є, зокрема, правова передбачуваність та правова визначеність, які необхідні для того, щоб учасники відповідних правовідносин мали можливість завбачати наслідки своїх дій і бути впевненими у своїх законних очікуваннях, що набуте ними на підставі чинного законодавства право, його зміст та обсяг буде ними реалізовано (абзац третій пункту 4 мотивувальної частини).

За Основним Законом України (частина перша статті 26) іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, — за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України.

Дотримання принципів недискримінації, верховенства права та захисту національних інтересів у відносинах працевлаштування іноземців свідчить про усталення демократичних зasad в Україні, наближення до європейських стандартів у соціальній сфері.

Відповідно до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» іноземні громадяни та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, користуються національним режимом щодо працевлаштування і трудової діяльності. На іноземних громадян і осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні, поширюється законодавство України про зайнятість, якщо не передбачено іншого.

Частиною четвертою статті 4 вказаного Закону визначено, що іноземці та особи без громадянства, які відповідно до закону прибули в Україну для працевлаштування та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період роботи в Україні.

В Європейській конвенції про правовий статус трудящих-мігрантів, ратифікованій Законом України № 755-V від 16 березня 2007 року зазначено,

що кожна Договірна Сторона, яка дозволяє трудящому-мігранту в'їхати на її територію для здійснення оплачуваної діяльності, видає йому або поновлює дозвіл на роботу (якщо його не звільнено від цієї вимоги) з дотриманням положень свого законодавства (частина перша статті 8).

Основним Законом України (частини перша, друга, четверта, сьома статті 43) закріплено право кожного на працю, держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, що включає, зокрема, можливість заробляти собі на життя працею, яку особа вільно обирає або на яку вільно погоджується; гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, а також право на належні умови праці, своєчасне одержання винагороди.

Загальною декларацією прав людини (частина перша статті 23) проголошено правоожної людини на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття.

До того ж, у статті 6 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні зазначене, що держави, які беруть участь у цьому Пакті, визнають право на працю, що включає правоожної людини дістати можливість заробляти собі на життя працею, яку вона вільно обирає або на яку вона вільно погоджується, і зроблять належні кроки до забезпечення цього права. Заходи, яких повинні вжити держави-учасниці цього Пакту з метою повного здійснення цього права, включають шляхи і методи досягнення продуктивної зайнятості в умовах, що гарантують основні політичні і економічні свободи людини.

Згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29 січня 2008 року № 2-рп/2008 право на працю є природною потребою людини своїми фізичними і розумовими здібностями забезпечувати своє життя (абзац третій підпункту 6.1.1 підпункту 6.1 пункту 6 мотивувальної частини).

Відповідно до статті 15 Закону України «Про зайнятість населення» метою державної політики у сфері зайнятості населення є забезпечення рівних можливостей особам у реалізації їх права на працю (пункт 1 частини другої).

При цьому, основними напрямами державної політики у сфері зайнятості населення є координація та контроль діяльності суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, а також захист внутрішнього ринку праці шляхом регулювання залучення до роботи іноземних працівників (пункти 10, 18 частини третьої статті 15 Закону).

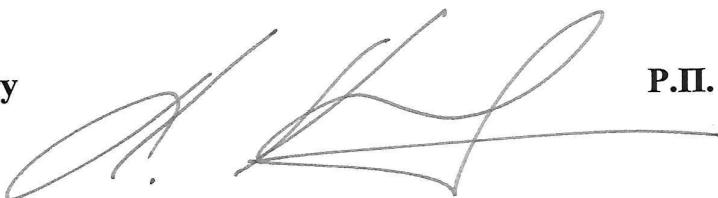
Конституційний Суд України у Рішенні від 7 липня 2004 року № 14-рп/2004 сформулював правову позицію стосовно того, що за свою природою право на працю є невідчужуваним і по суті означає забезпечення саме рівних можливостей кожному для його реалізації. Реалізація права громадянина на працю здійснюється шляхом укладання трудового договору і виконання кола обов'язків за свою спеціальністю, кваліфікацією або посадою (абзаци другий, третій підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини).

Основним Законом України (пункти 2, 6 частини першої статті 92) встановлено, що статус іноземців та осіб без громадянства, а також засади регулювання праці визначаються виключно законами України.

Прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України «Про зайнятість населення» щодо застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні (реєстр. № 7529 від 25 січня 2018 року), поданий народним депутатом України Дроздиком О.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ